

60

”SVENSK

8:de årg.

BRANDKÄRSTIDNING

FACKORGAN FÖR SVERIGES BRANDKÄRER

N:o 1

A.-B. Centraltryckeriet
Örebro 1917

Jan. 1917

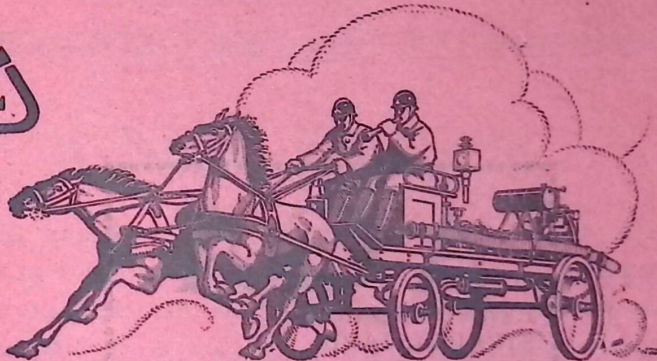
Äges af:
**Svenska Brandmanna-
Förbundet**

Utkommer en gång i mån.

Redaktör och utgivare:
ARV. W. SVENSSON
ÖREBRO
Telefon 26

Prenumerationspris:
Kr. 2.75 (fr å. Lön. 25 öre)

Annonspriser:
I texten 1 kr., å andra platser
70 öre pr lin. och spalt

PENTA-REVOLVER-SPRUTOR

MODÄRNASTE MASKINSPRUTOR

BRANDPUMPAR, olika typer
ELDSLÄCKNINGSREDSKAP, alla slag

**LUDWIGSBERGS
VERKSTADS A.-B. STOCKHOLM**

Metallfabrik aktiefelaget
C. C. Sporrang & Co

Regeringsgatan 23, Stockholm

**Knappar och Uniforms-effekter
för brandkårer**

Katalog sändes frött på begäran!

Slangklämman ENORM

är den bästa förekommande.

Den är fullt brukbar vid förekommande slangdiametrar samt profvas och garanteras fungera vid slangledning med 14 atm:s tryck.

Pris pr galvaniserad apparat kr. 15:—.

Beställningar göras hos.

Brandchefen, Uppsala.

AGA

**BRANDFACKLOR.
STRÅLKASTARE.
HANDLYKTOR.
BILBELYSNINGSAPPARATER.**

GASACCUMULATOR

Riks AGA.

Afd. 7, Stockholm.

Allm. Skärsätra: AGA.

"SVENSK."

BRANDKÅRSTIDNING

FACKORGAN FÖR SVERIGES BRANDKÅRER.

N:o 1

A.-B. Centraltryckeriet
Örebro 1917

Jan. 1917

Äges af:
**Svenska Brandmanna-
Förbundet**
Utkommer en gång i mån.

Redaktör och utgivare:
ARV. W. SVENSSON
ÖREBRO
Telefon 26

Prenumerationspris:
Kr. 2:75 för år. Lön. 25 öre
Annonspriiser:
I texten 1 kr., å andra platser
70 öre pr cm. och spalt

ANMÄLAN.

Svensk Brandkårs-Tidning anmäler härmed sin åttonde årgång och våga vi hoppas att tidningen äfven i år skall mottagas med samma intresse hos den ärade läsekretsen som förut. Att hvarje brandman läser vår tidning taga vi för gifvet, ty priset för densamma är ju satt så lågt att den ekonomiska uppoffringen, trots dyrtiden, blifver ringa. Vi skola göra vårt bästa att göra tidningen så innehållsrik som möjligt. Våra spalter stå alltid öppna för diskussioner och inlägg i fackfrågor och för allt som kan gagna och höja vårt yrke.

Högaktningsfullt

Red. af Svensk Brandkårs-Tidning.

En månad vid Stockholms brandkår.

Varmt intresserad för brandväsendet sökte och erhöill jag ett af Svenska Brandmannaförbundets stipendium till förbundsmötet i Örebro, och får jag härmed avgiva följande berättelse.

Återopande skrifvelsen från Stockholms brandchef till Svenska brandmannaförbundet anhöll jag att under en månad få genomgå utbildningskurs vid Stockholms brandkår. Sedan jag fått jakande svar från Stockholms brandchef "packade jag min rensel" och begaf mig glad i bågen till Stockholm, där jag anmälde mig för vederbörande chef den 25 aug., och får jag nedskrifva mina intryck från min vistelse därstädes.

Med brandchefens medgifvande får alla som här genomgår utbildningskurs, under tiden fri uniform samt utryckningspersedlar och logementsbostad inom station, och här bodde jag nu tillsammans med de präktigaste kamrater. Alla som här utbildas får genomgå fullständig rekrytskola från det största till det minsta, och nyttigt och trefligt blef det för mig att så att säga börja från början igen.

Intressant höra då larmklockan ljuder och alla man skall i selen, tiden är dyrbar, ty enligt statistik går det på cirka 25 sek. på dagen och 50 sek. på natten att komma ut ur stationen, och aldrig har jag åkt med sådan fart, som med Stockholms brandkår.

Under denna tid har jag mer än en gång beundrat den stora utvecklingen hos Stockholms brandväsende, och hade även "tur" att deltaga i 14 styckene utryckningar af olika slag och under olika förhållanden.

Kraftiga motorsprutor och starka, ändamålsenliga automobilstegar, så ock lätta maskapsbilar, allt af modernaste konstruktion, och utrustade med de mest moderna redskap "som till yrket hörer". Och då dessa fordon förut i vår tidning illustrerats vill jag här nedan nämna endast en del.

Den s. k. olycksfalls-, djurtransport- och maskapsbilen tjänar som vi höra af benämningen trenne ändamål, t. ex. att upplyfta spårvagnar vid öfverkörningar då människor kommit under vagnen, vid byggnadsräs o. s. v., att upptaga hästar och andra djur, t. ex. om en häst fallit i sjön, att transportera sjuka djur till veterinär, eller att hastigt förflytta folk till eldstället, eller hjälp för andra ändamål. Såväl en del brandredskap som ock en hel del andra verktyg äro placerade på detta fordon, och synes det vara ett mycket ändamålsenligt redskap i brandkårens arbete.

En s. k. utskjutstege (tysk modell) placerad å motorspruta, bärar och manövreras ledigt af fyra

man. Vid resning tager den mycket liten plats och kan användas nästan var som helst, den hyvas af en man under det de tre stöttar densamma, fastgöres i fönster om så behöves och sedan klar att arbeta på. Stegen som kan hyvas till tolf meters höjd är stark och praktisk samt tillika lätt (väger cirka 80 kg.) och är någonting för herrar brandchefer att aktgiva på, vid sådana kårer eller platser där ej mekanisk stege medföljer första utryckning.

Rökmask af Drägers patent var också ett säkert skydd då man behöfver gå in i rökuppfyllda rum. Med ambulansen medföljer "Pulmotorn", en mycket snillrik apparat, vars ändamål är att uppväcka och upplifva personer vid druckningsolyckor, gasförgiftningar m. m.

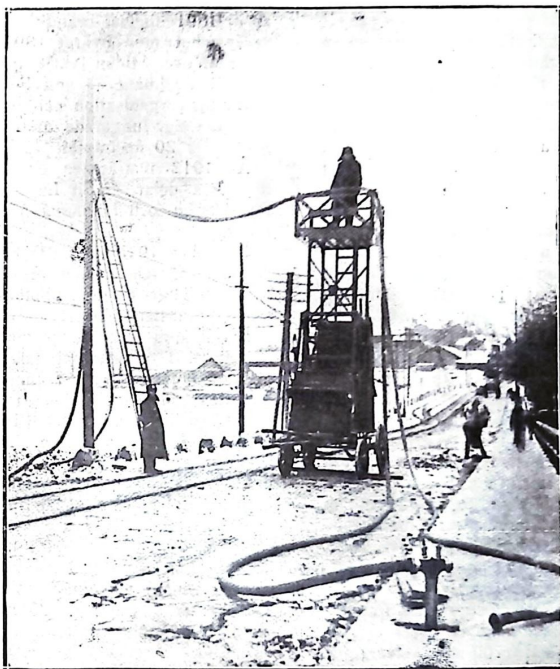
Inom den närmaste framtiden kommer brandkåren i Stockholm att vara ännu bättre rustad än hittills när det gäller att öfvervinna de af snömassor förorsakade trafikbindren. Under monteringen i brandkårens verkstäder står nu en ny bilty, bestående af fyra stycken små, lätta men kraftiga motorsprutor å 600 minut. Dessa beräknas kunna taga sig fram äfven där det synes omöjligt för de stora brandbilarna som ock för brandfordon dragna af hästar. Den här nämnda biltyen är enligt min uppfattning den mest lämpliga för de mindre städerna (vid öfvergång från bäst- till motorfordon). Ett par sådana här små kraftiga vagnar kan vid en mindre brandkår godt ersätta både redskapsvagn och ångspruta och släckningseffektiviteten blir med all säkerhet ej härigenom försvagad utan tvärtom, då genom bilarnas större fart, brandstället fortare nås och därigenom är mycket vunnet då ju minuterna vid dylika tillfällen om någonsin äro dyrbara. Vad driftsäkerheten beträffar, är ju automobilen numera så fullkomlig att någon tvekan om dess användbarhet som brandfordon icke behöfver råda.

Den nya brandstationen i Liljeholmen vilken i dagarna tagits i bruk af brandkåren har jag äfven besökt, den har den allra modernaste inredning o. torde fylla de höga fordringar som numera kan ställas på en fullt modern brandstation. Befälhafvare inom stationen är en brandmästare, dessutom äro här förlagda 3 förmän och 18 man.

I det inkorporerade Brännkyrka och Bromma har brandkåren stora utryckningsområden, af vilka jag åkt igenom en stor del, och i dessa områden har brandkåren fått ett bra "påbröd" till sin verksamhet.

Att här "förråda" flera hemligheter anser jag icke nödigt då vi ju till nästa år äro inbjudna till kongress till Stockholms brandkår, hvarför jag endast vill tillägga att jag med stor välvilja har blifvit bemött och fått förkofra mitt vetande i mångt och mycket som tillhör yrket och hvari befälet visat sitt stora intresse för mig för hvilket

Ett praktiskt sätt att undvika hinder för spårvagnstrafik under eldsvåda.

Vid eldsvåda den 28 december 1916 å Lilje-
holmen, hvarvid det på grund af brandposternas
läge ej kunde undvikas att på tvenne platser
draga slangar öfver ett spårvagnsspår, kunde icke
desto mindre trafiken obehindrat framgå sedan
tvenne reparationsvagnar rekviderats från spår-
vagnsbolaget och jämte slangar placerats på sätt
närstående fotografi utvisar. Härvid är att be-
märka att slangarna äro framdragna under luft-

ledningarna. För att en vagn skall kunna pas-
sera det ställe, varest luftledniogarna oca slang-
arna korsa hvarandra måste vagnen hafva fart
och dess kontaktbygel neddragas så mycket att
den ej kommer i beröring med slangarna, hvilket
är ett ögonblicks verk. Då anordningen visat
sig fungera på ett mycket tillfredsställande sätt
är den att rekommendera i liknande fall eller då
slangarna ej kunna dragas under spåren.

jag här vill framföra min stora tacksamhet till
Stockholms brandchef, till officerare och under-
officerare samt alla och en hvar vid Stockholms
brandkår.

Samtidigt får jag äfven till Svenska Brand-
mannaförbundet och särskildt dess styrelse fram-
bära mitt hjärtliga tack för det nu af mig an-
vända stipendiet, utan hvilket min nu relaterade

Stockholmsvistelse måhända aldrig blifvit någon
verklighet. Och skall detta för mig blifva ett
minne till kommande tider:

En månad vid Stockholms brandkår!

Södertälje den 25 september 1916.

Bernh. Strömwall.
Brandman,

Linköpings brandkår jubilerar.

Linköpings brandkår firade nyårsdagen med en enkel högtidlighet kvartsekelminnet af sin tillvaro såsom verkligt organiserad sådan. Till festlighet hade inbjudits borgmästaren och magistraten, hrr stadsfullmäktige, drätselkamarledamöter m. fl.

Rektor Alb. Værneus hälsade i egenskap af ordförande i drätselkammarens andra afdelning de inbjudna välkomna. Då nu brandkåren kan fira 25-årsjubileet af sin tillvaro, har det för dem, som haft med brandkårens vård och utveckling att göra, varit ett behof att till en liten minnesfest inbuda dem, som på olika områden visat den sitt intresse. Tal. konstaterade, att den brandkår, staden numera förfogar öfver, icke står tillbaka för någon i vårt land. Förtjänsten häraf — fortsatte tal. — tillkommer mer än någon annan brandchefen öfverstelöjtnant von Feilitzen, hvarför han också är förtjänt af vår hjärtliga tacksamhet. För detta hans arbete har staden gifvit honom det bästa och helt visst af honom själf mest uppskattade vittnesbörd genom att uppföra vår nya, präktiga brandstation.

Härefter framträdde öfverstelöjtnant v. Feilitzen och lämnade en intressant redogörelse för stadens brandväsende, hufvudsakligen från begynnelsen af den period, hvars 25-åriga minne nu firades, men jämväl från alla äldsta tider.

Så skildrades först den röde hanens framfart under härjande fiendehand samt de svåra eldsvådor, som på 14-, 15- och 1700-talen öfvergingo staden. I början af 1800-talet finna vi den första organisationen af brandväsendet, då under borgmästarens ledning, en organisation som för öfrigt var af alla gemytligaste slag — brandvakterna påträffades efter midnattstimman för det mesta sofvande i rådstuguförstun. År 1839 bildades, tack vare ett energiskt arbete af landssekreteraren G. Nordström, en frivillig brandkår i tre divisioner och fungerade vid sidan af stadens äldre brandkår. Vid många tillfällen gjorde denna kår goda tjänster. Frivilliga brandkårens första chef var kapten C. V. Luthander och den sista utgifvaren af Östgöta Correspondenten löjtnant C. F. Ridderstad.

Frivilliga brandkårsorganisationen upphörde emellertid år 1864, och dess materiel öfverlämnades till den nya, på allmän brandvärnplikt grundade kår, som då organiserades, och hvilken fortfarande i viss mån äger bestånd i form af stadens allmänna brandstyrka, hvilken indelades i fyra afdelningar.

I slutet af 1870-talet fick brandväsendet en

betydlig förstärkning genom anläggandet af vattenledning, och år 1881 uppsattes den första brandtelegrafan.

Icke minst genom påtryckning från brandstodsbolagen tillkom genom stadsfullmäktiges beslut i april 1891 en fast brandkår, hvilken började sin verksamhet med nyåret 1892. Kårens chef har alltsedan den tiden varit öfverstelöjtnant — på den tiden löjtnant — von Feilitzen.

Kårens organisation och utrustning, sådana de då tedde sig, fungerade utan afsevärda förändringar under 20 år framåt.

År 1912 utsträcktes brandkårens verksamhet till vissa delar af St:et Lars, då nya sektioner af reservkåren och allmänna brandstyrkan organiserades.

I oktober 1915 kom det betydelsefulla beslutet om skilsmässan mellan brand- och poliskåren, och samtidigt beslöts uppförandet af den nuvarande brandstationen.

Brandkåren har under sin första 25-årsperiod uttryckt 461 gånger och tal. lämnade i samband med omnämnandet häraf några uppgifter om mera märkliga eldsvådor och i fortsättningen om arbetsförhållanden, olycksfall inom tjänsten, olycksfallsförsäkring, utspisning, manskapets uppförande o. s. v.

Till slut antydde tal. något om riktlinjerna för kårens verksamhet, sådan han hoppades att den måtte gestalta sig i fortsättningen. På samma gång man helt naturligt, i högsta mån vill söka hålla brandkåren slagfärdig vill man äfven arbeta på att genom "själhushållning" nedbringa kostnaderna för densamma. En god början är därvid gjord. Det gäller att inom brandstationens verkstäder, så långt möjligt är, tillverka hvad kåren behöver, och god förhoppning finnes om att denna yrkesskicklighet skall kunna utnyttjas äfven för andra stadens verk och inrättningar samt till tjänst åt enskilda.

Till slut framförde brandchefen kårens tacksamhet och tillfredsställelse med att så många för kåren intresserade velat infinna sig till jubileet samt uttryckte sin förhoppning om att kåren i fortsättningen skulle kunna fylla alla berättigade anspråk.

Efter föredraget öfverlämnade rektor Værneus till brandmästaren J. M:son Wahlström Städernas Allm. Brandstodsbolags medalj i silver, hvilken tilldelats honom för hans synnerligen förtjänstfulla arbete som brandkårsman och till bolagets förmåga.

Festligheten afslöts med att borgmästare Ramsay till brandchefen och kåren framförde ett tack för deras värdefulla arbete, i hvilket han hoppades att de icke måtte förtrötta.

Innan gästerna aflygsnade sig, gaf brandkåren under ledning af chefen en uppvisning.

Eskilstuna brandstationsfråga ånyo uppe.

Brandförsäkringsbolagen påkalla
frågans lösning.

*Magistraten hemställer att ärendet
åter tas upp.*

Efter att ha vilat några månader dyker Eskilstuna stads brandstationsfråga nu åter upp, denna gång genom brandförsäkringsbolagens ingripande. Dessa ha nämligen i en skrivelse till magistraten, påkallat förnyad behandling af frågan, samtidigt som de förorda en ökning af fasta brandkårens numerär. Skrifvelsen är af följande lydelse:

Till magistraten, Eskilstuna.

Vid en under sistlidne oktober månad genom inspektörer från Stådernas allmänna brandstodsbolag och försäkringsbolaget Allmänna Brand verkställd inspektion af brandsläckningsväsendet i Eskilstuna visade det sig, att vid företagen allarmering af den fasta brandkåren lång tid åtgått för uttryckning med den å annan plats än brandstationen uppställda automobilspyrar och för framförandet af samma spruta. På grund af att sprutan icke varit inrymd uti tillräckligt uppvärmt rum, försvårades igångsättningen af motorn. Olägenheterna ansågos vara i hufvudsak att tillskrifva den nuvarande brandstationens olämplighet.

Denna fråga har behandlats af kommittén för brandsläckningsväsendets ordnande i Sveriges städer och köpingar, hvilken kommitté består af representanter från de till tarifföreningen hörande brandförsäkringsaktiebolagen (Skandia, Svea, Skåne, Fenix, Norrland, Victoria m. fl.), Stådernas allmänna brandstodsbolag samt försäkringsbolaget Allmänna Brand, och har kommittén, erinrande om sitt uttalande af den 13 maj 1914 i samma ärende, åter framhållit nödvändigheten af att inom närmaste tiden ny brandstation blir uppförd, och att brandkåren i sådan grad förstärkes, som befinnas af stadens nuvarande storlek och omfattning.

Instämmande i detta kommitténs uttalande, få undertecknade brandförsäkringsanstalter anhänga, att magistraten ville hos vederbörande göra framställning att frågan om anskaffande af ny brandstation med snaraste upptages till förnyad behandling och afgöras på ett för stadens brandväsende lyckligt sätt, samt att därvid en ökning af den fasta brandkårens numerär, svarande mot stadens numerä förstorade område och det betydliga antalet industriella inrättningar i staden

vidtages, så att brandväsendet kommer att blifva jämsställt med öfriga jämförliga städer i Sverige.

Vi få dessutom anhänga, att magistraten så fort sig göra låter benäget ville meddela, hvartill denna framställning kan komma att föranleda.

Stockholm och Jönköping i december 1916.

För de till Tarifföreningen anslutna bolagen:

Karl Herlitz,

Stådernas Allmänna Brandstodsbolag:

Johan Östberg.

Försäkringsbolaget Allmänna Brand:

Nils Frick.

Med anledning af ofvanstående skrivelse hemställer magistraten, att stadsfullmäktige ville snarast möjligt ånyo till behandling upptaga frågan om anskaffandet af ny brandstation samt därvid äfven taga under ompröfning behövet af en ökning af den fasta brandkårens numerär.

Å stadsfullmäktiges sammanträde den 11 jan. remitterades ärendet till brandstyrelsen för yttrande och inkommande med ev. förslag.

Till brandmästare vid Sandvikens Järnverk har bland 44 sökande antagits brandförmannen vid Uppsala brandkår M. A. Ahlsén.

Brandchefen i Stockholm, kapten A. Svinbuvud, fick den 2 januari af verkställande direktören i bolaget Skandia, v. häradshöfding Karl Herlitz, emottaga bolaget Skandias förtjänstmedalj i guld.

Förbandslådor

Från 3:— till 35:— kr.

SJUKVÅRDS- OCH
FÖRBANDSARTIKLAR

GUMMIVAROR

m. m., m. m.

köpas bäst och billigast från

Fritz Svensson,

Drottningg. 34 ÖREBRO Rikstel. 1689

Medaljerade brandmän.

På hemställan från brandchefen genom brandstyrelsen har styrelsen för Städernas allmänna brandstodsbolag beslutat tilldela brandmännen vid Falu brandkår Oskar Hj. Nordkvist och Karl Fr. Lindkvist bolagets silvermedalj för deras 20-åriga

väl vitsordade tjänstgöring. Medaljerna öfverlämnades vid en högtidlighet i brandstationen lördagen den 22 dec. i närvaro af borgmästare Cornelius, brandstyrelsens medlemmar, bolagets ombud m. fl.

Ny lönestat för Eskilstuna brandkår.

I samband med allmän omreglering af Eskilstuna stads befattningshufvuders löner har brandkårens personal fått sina löner fastställda att gälla från 1 jan. 1917 enligt följande:

Brandchefen:

Begynnelselön	Kr. 2,700:—
Tre ålderstillägg à kr. 300:—	900:—
Beklädnadsersättning	200:—
S:a	Kr. 3,800:—
Häriifrån afgår för bostadsförmån	500:—

Brandmästaren:

Begynnelselön	Kr. 2,040:—
Två ålderstillägg à kr. 180:—	360:—
Ett	300:—
Beklädnadsersättning	200:—
S:a	Kr. 2,900:—
Häriifrån afgår för bostadsförmån	300:—

Brandsoldat:

Begynnelselön	Kr. 1,260:—
Två ålderstillägg à kr. 120:—	240:—
Ett	180:—
S:a	Kr. 1,680:—

Häriifrån afgår för kost, uniform och bostadsförmåner Kr. 450:—

Ålderstilläggen utgå:

För Brandchefen efter 4, 8 och 12 års tjänst	
” Brandmästaren ” 3, 6 ” 10 ” ”	
” Brandmanskap ” 3, 6 ” 9 ” ”	

För det icke kasererade brandmanskapet har följande lönestat fastställts:

Begynnelselön kr. 105:— med tillägg efter	
1 års tjänst ” 20:— ” ” ”	
2 ” ” 20:— ” ” ”	
3 ” ” 30:— ” ” ”	
Kr. 175:— pr år.	

Utryckning ersättes med 1 kr. för första och 75 öre för hvarje påföljande timma.

För nattjämsgöring, utöver det kontrakterade antalet nattvakter pr år, betalas 2 kr. pr natt. Förmansarvode utgår med 30 kr. pr år.

Samtidigt beslutades ökning af det kasernerade brandmanskapet från förutvarande 5 till 7 man, hvadan brandkåren från 1 jan. 1917 skall bestå af:

Kasernerade kåren: 1 brandchef, 1 brandmästare, 1 vice brandmästare och 7 brandkarlar.

Ikke kasern. kåren: 1 vice brandchef, 5 förmän och 45 brandkarlar.

Eldsvådorna i Amerika.

Till mer än 200 millioner dollars uppgår den summa Förenta Staterna årligen utger i form af brandskadeersättning. Eldsvådorna äro åtta å tretton gånger så talrika i Amerika som i Europa och deras antal är i ständigt växande, ty under det att unionens befolkning ökats med 21 procent, har antalet eldsvådor ökats fyra gånger så mycket, med 84 procent. Oakadt de eldsäkra storstadsbyggnaderna och den förträffliga brandkåren, öfver hvilken amerikanerna äro så stolta, kommer det en eldsvåda om året på hvarje 250:e amerikan och om man till den genom eld förstörda egendomen lägger de summor, som användas till skyddande mot elden, inklusive försäkringsafgifterna, stiger den årliga genom eld vållade förlusten till dubbelt den angifna summan, således till 400 millioner dollars.

Dessa siffror anföras af en fackman mr Arthur Mac Farlane, i en uppsats i en amerikansk tidskrift, och han frågar: "Hvarför brinner det så ofta för amerikanen?" Svaret lyder: "Af affärsskäl". Då elden inte är så snäll och uppstår af sig själf, måste den hjälpas under, och därför finnes det ett särskildt mordbrännareyrke, som dessutom är ganska väl organiseradt. Hälften, ja, kanske två tredjedelar af alla eldsvådor i Förenta staterna bero på mordbrand, så att detta brott årligen kostar amerikanerna åtminstone 100 mill. dollars. Och det är ett egendomligt sammanhang mellan eldsvådorna och tidshändelserna. På tider, då byggnadsverksamheten ligger nere, brinner det ofta för personer, som arbeta med gas- och elektriska anläggningar. När de snäva kjolarna gjorde sitt segertåg genom världen, brunno i Amerika flera fabriker för denna konfektionsgren; när 1911 det amerikanska modet icke mer ville veta af broderier och dyllt, brunno en mängd dithörande fabriker upp.

Det förekommer årligen brandepidemier inom pälsverksindustriens, bosättningsbranschen etc. Enligt Mac Farlane finnes särskilda mordbrands-anläggningsagenturer, så t. ex. lär i Chicago finnas icke mindre än tio sådana.

Mac Farlane anser, att både de försäkrade, agenterna och försäkringsbolagen ha sin förtjänst af eldsvådorna, de enda som förlora, äro de försäkrade, för hvilka det icke brinner. Försäkringsbolagen draga fördel af hvarenda brand, ju större eldsvåda, desto större reklam, desto bättre tillfälle att höja premierna. De stora eldsvådorna i Baltimore 1904 och i San Francisco 1906 lära hafva burit rika frukter. Däremot blefvo vanligtvis icke brandanstifterna ertappade och det i följd af polsens slapphet.

TIDAHOLM'S

NYA

LAST- OCH BRANDKÄRS-

AUTOMOBILER

NY ÖVERLÄGSEN KONSTRUKTION.
DRIFTSÄKER. EKONOMISK.

GENERALAGENTER:
CRONSTEDT, KASTENGREN & CO
(Sv. Amer. Mercedes Automobilagentur)
BIRGERJÄRLESGATAN 6, STOCKHOLM.
ALLA SLAG AV AUTOTILLBEHÖR...

Eldsvådor.

Vänersborg.

Under januari månad har Vänersborg drabbats af tvenne eldsvådor som satt dess brandkår på ganska hårda prof. Den första inträffade den 11 jan. kl. 5,30 e. m. då allmänna läroverkets gymnastiksal råkade i brand. Det var den mest ansträngande eldsläckning som kåren hittills haft, emedan den allärmerades först, när hela huset stod i lågor, gifvetvis beroende på att eldens upptäckande skulle ske af någon, som händelsevis passerade gatan.

Blott ett fåtal minuter äro ock erforderliga för att en dylik plank- och brädbyggnad med en enda stor sal skall blifva ett eldhaf från golvet till takåsen.

Brandkåren var efter 4 till 5 minuter på platsen, men gymnastikhuset måste lämnas åt sitt oundvikliga öde och arbetet inriktas på att rädda de kringliggande byggnaderna, hvilket var mödosamt nog, ty kåren hade att kämpa på fyra fronter med sex byggnader, och hettan åt Östergatan var så intensiv, att den omöjligt kunde passeras.

Värst hotad var gamla skolbyggnaden, belägen på endast ett par meters afstånd från det brinnande huset, hvartill kom, att vinden var nordlig. Lyckligtvis var byggnaden af sten, men fönstren sprungo snart af hettan och fönsterkarmar och poster antändes. Inuti byggnaden blef intet skadadt af eld med undantag af att de nedre ändarne af två saxbjälkar blefvo något kolade. Däremot blefvo golf och väggar vattendränkta i östra fjärdedelen af huset, hvaraf tre fjärdedelar äro i

det närmaste alldeles oskadade. Af inventarierna torde intet förstörts annat än möjligen något genom vatten.

I största fara närmast efter skolbyggnaden sväfva de tvenne i vindriktningen liggande hus, men med undantag af ett uthus, hvars gafvel något kolades, kommo de helväggade undan eldbadet genom den påpassliga vattenbesprutningen.

Något mindre hotade voro två på andra sidan varande hus, emedan vinden låg från dem, och hvilka alltså utan svårighet kunde räddas. Tack vare vindriktningen och brandnuren blef skolans uthus, som var på föga afstånd från eldhärden, alldeles oberördt.

Eldens härjningar begränsades alltså till det område, där absolut intet stod att göra.

Brandkåren arbetade oförtrutet och skyddet hvar-ken eld eller kyla.

Svårigheterna ökades och arbetsresultatet fördröjdes därigenom att vattenledningsröret i Drottninggatan, därifrån fyra slangar måste dragas, är endast 6 tum. Med så många slangar af den använda groflekten från ett dylikt rör sjunker strålhöjden afsevärdt, såsom det nu också visade sig.

Raskt och villigt fick kåren välkommen och välbehöflig hjälp från Västgöta regemente. Dels utställdes vakter för att hålla undan den vid dylika tillfällen alltid påträngande folkmassan, dels kunde brandmännen vid half 8-tiden, då ett ombyte utan fara kunde ske, aflösas af värnpliktiga. Brandmännen voro då fullständigt genomvåta och kläderna stelfrusna, så att de måste gå hem för byta om kläder. Detta var ock af nöden, ty först kl. 2 på natten kunde brandkåren med undantag af fem vakter, hemförlöfvas liksom äfven militärhjälp.

Eldens uppkomst i en byggnad, som står obegagnad, bör ju vara af intresse att få utrönt. Det uppgifves att vaktmästaren på eftermiddagen tinat upp ett fruset vattenledningsrör med tillhjälp af ett stearinljus, och de, som först upptäckte elden förklara att den började i den södra delen af byggnaden, där upptiiningen skett. Ingen eldning hade ägt rum. Dessutom ifrågasattes att kortslutning skulle kunna vara orsaken, Polisundersökningen skall kanhända klara upp frågan.

* * *

Den andra eldsvådan inträffade natten mellan den 15 och 16 jan. i A. F. Carlssons stora skofabrik i den s. k. stansafdelningen, där lädret hugges ut och klackar förfärdigas. Elden upptäcktes vid half 1-tiden af kusen i stadshotellet, hvilken var på hemvägen efter en skjutning. Raskt och rådigt körde han allt hvad tygen höllo till poliskontoret för att få brandkåren allärmerad och därifrån till skofabrikens kusk för att hästar-

Boknyhet.

På föranstaltande af Sveriges Skorstensfejare-mästares Riksförbund har utkommit:

Prejudikat rörande sotnings-väsendet i Sverige.

Arbetet innehåller samtliga sotningsväsendet berörande K. Majts Utslag och Resolutioner såväl i Högsta Domstolen och Regeringsrätten som i Civildepartementet

Priset är 10 kronor.

Rekvision verkställes hos Sveriges Skorstensfejaremästares Riksförbund, adress *Brunkbergstorg no 15, STOCKHOLM.*

Upplagen är begränsad. Insänd rekvisition snarast.

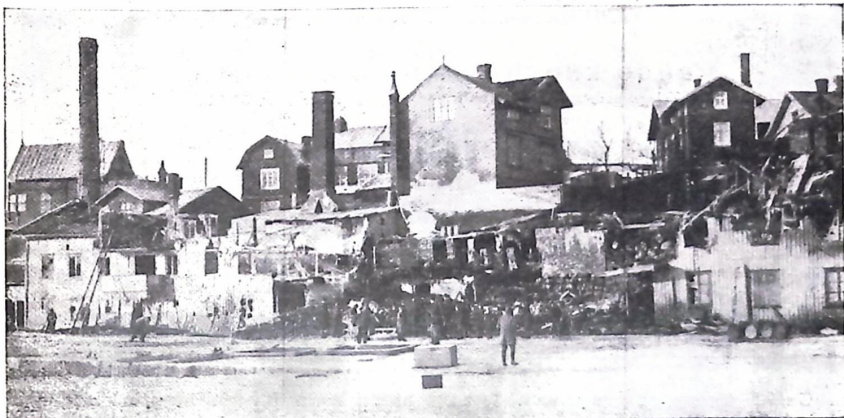
na, som befunno sig i ett stall intill brandstället, skulle blifva räddade. Då ingen nattvakt finnes vid skofabriken, blef elden upptäckt först sedan den hunnit taga ganska stor utsträckning.

Det blef därför ett mycket ansträngande arbete för brandkåren, som först kl. 7 på morgonen tryggt kunde lämna brandstället, ty i de stora högarne af läderbitar, klackar och trähyllor m. m. brann det intensivt. Därtill utvecklades så tjocka rökmoln, att man icke kunde se en handsbredd ifrån sig ens med tillhjälp af lykter i den angripna delen af fabriken, ehuru alla lokalerna voro fullt upplysta af elektriska lampor.

Släckningen måste betecknas såsom synnerligen

Vänersborg ej rätt förstå sin uppgift vid en eldsvåda, ty brandkåren har efter båda eldsvådorna klagat öfver att obehöriga ej hållits från eldstället. Den säger att alla eldsvådor borde inträffa nattetid, ty då finnas några utsikter att få arbeta i lugn och ro, men på dagen har detta sig svårt. Är polisstyrkan för liten så finnes ju militär att kalla till hjälp i och för vaktbällning.

Det är ju att hoppas att allmänheten i Vänersborg efter detta skall lära sig att vid dylika tillfällen hålla sig mera "på mattan". Brandkåren fordrar bestämdt att få arbeta i fred och lugn för att kunna göra sitt bästa och härför måste ordningsmakten vidtaga erforderliga anstalter.

Från branden i Lysekil.

vacker, ty elden begränsades till stansafdelningen, framför hvilken hela den väldiga fabriksalen låg öppen, och vägg om vägg med den brinnande afdelningen befann sig det stora millionläderupplaget, som fullständigt räddades, hvilket i dessa tider, då läder är så ytterst svårt att anskaffa, var af största vikt för arbetets fortgående,

Det som förstördes utgjordes af massor af klacklappar och färdiga klackar, inrede och byllor, några maskiner m. m., hvarjämte väggar och tak i denna del af byggnaden naturligtvis ramponerades. Ehuru det kommer att belöpa sig till ganska afsevärda summor, bortåt 75,000 kr., som skola ersättas af flera in- och utländska bolag, blef dock skadan jämförelsevis ringa mot hvad som stod på spel, i händelse elden upptäckts ändå senare.

* * *

Enligt platstidningarnas utsago tyckes polisen i

Stor eldsvåda i Lysekil.

En större eldsvåda utbröt onsdagen den 17 jan. 1917 i Lysekil då den stora Sundbergsska konservfabriken, nuvarade ägare, Sveriges förenade konservfabriker, härjades af den röde hanen. Elden, som sannolikt uppkommit genom en bristfällig kamin i läggeriet, upptäcktes några minuter före kl. 6 på morgonen och omedelbart slogs larm. Brandkåren utryckte — mycket snabbt, in-tyga platstidningarna — men elden hade redan i det gamla träkomplexet fått riklig näring och det blef nu kårens arbete att söka skydda närliggande byggnader. Bl. a. var stadens elektricitetsverk, som låg i omedelbart grannskap, starkt hotadt, till följd af vindriktningen.

Båda ångsprutorna togos genast i bruk. Likaså en större handkraftsspruta — hvarvid skyddstrupper deltog i pumpningen — kom till användning samt naturligtvis vattenledningen från resp. brand-

Henrikssons prisbel. motorsprutor

Försäljas genom

ALLMÄNNA BRANDREDSKAPSAFFÄREN

E. BERGSTRÖM & Co.

STOCKHOLM K.

Telegramadress: "Ideal".

Rikstelefon 2258.

HENRIKSSONS BRANDSLÄCKARE RAPID & PUMP-RAPID

samt Brandsläckaren n:o 76, modell 1914, 12 liter. Ny för året.

Samtliga godkända af Tarifföreningen.

Försäljas genom

HUGO KNOCHENHAUER, Stockholm.

Telegramadress: Knochenhauer.

Rikstelefon 57 99.

Pump-Rapid

HENRIKSSONS Handkraftsprutor

Prisbelönta

försäljas genom

Hrr Järn- & Redskapshandlare

samt i parti från fabriken.

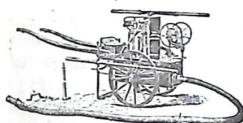
A. B. S. HENRIKSSONS Sprutfabrik,

och Mekaniska Verkstad.

STOCKHOLM 4.

Rikstelefon

6053

Telegraf-adr.:
Sprutbolaget

poster. C:a 900 meter slang voro utlagda. Tack vare de energiska ångsprutorna, som — då brandstället låg vid kajen — kunde arbeta med stor effekt, begränsades elden till konservfabriken, hvars gafflar till och med kunde bevaras, hvilket hade sin betydelse för eldens vidare spridning. Släckningsarbetet försvärades i hög grad af stark köld. Allt, som inte låg alldeles intill elden frös och isade. Senare på dagen tilltog också vinden i styrka och det blef synnerligen påfrestande för brandmanskapet. En olycka inträffade i det en slang föll ned från ett tak och träffade en af fabriken förmän i bufvudet, hvarvid ett svårt sår uppstod. Han måste skyndsamt föras till läkare.

Först fram mot middagstiden kunde elden med säkerhet anses begränsad och inskränkt till fabriken. För eftersläckningen arbetade båda ångsprutorna hela följande natt. Vattenmassorna hade då lagt stora delar af ruinerna under isvallar.

Vid branden gingo betydande nyinkomna partier socker och plåt förlorade liksom inventarier och maskiner, af hvilka senare flera voro rätt moderna. Fabriken dref ett betydande bleckslageri för tillverkning af konservburkar. Några

hundra tunnor sill lyckades man rädda under det att hela det öfriga lagret af färdig skarpsill och anjovis, omkring 60,000 burkar, blef lågornas rof.

Byggnaderna, i tre våningar, voro försäkrade i Städernas allmänna brandförsäkringsbolag, lösgendom och läger i Allmänna brand och Skandia för sammanlagdt 200,000 kr.

Omkring 60 à 70 arbetare beröras av branden. De flesta af dessa torde dock komma att öfverföras till bolagets öfriga fabriker.

FOTOGRAFIER

och vykort af brandstationer och brandredskap, såväl äldre som nyare mottages med tacksamhet af samlare. Vyer från Stockholms brandväsende sändes i utbyte. Adr. "Samlare", denna tidnings exp. Örebro.

Glimtar.

En affärsman mottog på sin resa följande brev från sin hustru:

Käre Hugo!

Jag skriver detta i största hast för att få brevet med första post. Du måste genast komma hem. Det är alldeles förfärligt. Brandkären har alldeles förstört alla mina nya klänningar och hvad som är värre, jag måste bo hos Petterssons, du vet, familjen med de skrikiga ungarna. De pina lifvet ur mig — alldeles som det inte vore nog med förlusten af mina nya klänningar. Jag hoppas att vi en tid få bo på hotell, men kom strax hem, få vi talas vid närmare.

P. S. Jag glömde omtala, att vårt hus brunnit ned till grunden, men det har du kanske förstätt af ofvanstående.

BRANDSYN.

Det var en gång två glada skådespelare, som behagade ställa till en hvad man numera kallar Köpenickiad i rikets andra stad, ett gladt, oförfäradt pojkestreck för resten, åt hvilket de ännu på gamla dagar le i mjugg.

Det var år 1886. De båda lustigkurrarna Oscar X. och Jean Z. promenerade en middag utåt Göteborgs omgifningar och kände sig ganska frusna, utan att emellertid ha några pekunier till inköp af något värmande. Då fingo de en idé. De knackade resolut på en stugdörr.

— Hvem är det? ropade en kvinnorst bakom den stängda dörren.

— Det är brandsyn! svarades barskt.

Dörren flög upp, och de båda herrarna bjödos välkomna. Deras första åtgörande var att bulta på kakelugnarna, öppna luckorna och förnumstigt glo in i det svarta okända.

Herrarna ruskade betänksamma på hufvudena, och frun, som öppnat, såg i andanom en hel rad med kakelugnsmakare i antågande. Här måste smörjas, tänkte hon, och så bjöds "brandsynen" sitta, kaffe koktes i flygande fläng och bästa konjakon serverades.

Det hjälpte. När "brandsynen" aflägsnade sig, var frun fullt öfvertygad om att kakelugnarna voro utan skavank — och det voro de nog också.

Gören Edra inköp hos

Svensk Brandkårs-Tidnings
annonsörer!

Notiser.

Brandkären i Falun

har under år 1916 varit allarmerad 15 gånger, däraf för eldsvåda eller eldsvådetillbud 9 och för soteld 6 gånger. I dessa 15 utryckningar ingå ett tillfälle, då brandkären biträdt vid släckande af eldsvåda utom staden nämligen den 31 maj vid Hults gård.

Inom staden har ingen eldsvåda förekommit af sådan omfattning, att någon af ångsprutorna behöft komma till användning, utan ha dessa eldsvådor kunnat släckas medelst slangledning från brandpost eller med s. k. assurancespruta.

Ambulansvagnen har under tiden 9 juni—31 dec. varit utrekvirerad 117 gånger.

Polisvagnen har varit utrekvirerad 65 gånger.

Ekilstuna

brandkär uttryckte under år 1916 sammanlagt 22 gånger, däraf för eldsvåda eller eldsvådetillbud 18 gånger, för soteldar 2 gånger, för inspektion 1 gång och för falsk allarm 1 gång.

Anstifterna af sistnämnda ofog blefvo ertappade och dömda till 100 kr. böter vardera (det var två stycken verkstäre). Därjämte ålades den af de två "det gällda gitter" att ersätta brandkären för slitage i redskap, bensin och oljeåtgång etc. med 100 kronor.

Af eldsvådorna var den som inträffade den 8 december kl. 2,17 f. m. af synnerligen hotande beskaftenhet. Elden utbröt i ett magasin beläget i den eldfarligaste stadsdelen, ett veritabelt träkåkskvarter. Vid brandkårens framkomst var det brinnande huset spridt sig in å vinden till ett med magasinet sammanbyggt boningshus af trä. Tack vare viadstill och god vattentillgång kunde elden begränsas till att magasinbyggnaden och boningshusets vind ramponerades hvarjämte underliggande våningar skadades af vatten. 5 slangledningar från brandposter om tills. 672 m. slang användes. Den sammanlagda använda slanglängden under året utgjorde 910 m.

Östersunds

brandkär har under år 1916 allarmerats 23 gånger, däraf för eldsvåda eller eldsvådetillbud 7 gånger, soteld 14 gånger, kontakt 1 gång och för räddning af djur (brandkären måste ut med lilla stegen för att hämta ner en — katt, som kommit upp i en telefonstolpe men inte ner) 1 gång. Allarmeringarna hafva skett 4 gånger från brandskåp, 18 gånger genom telefon och 1 gång genom bud.

Ambulansvagnen har under samma tid rekvisiterats 450 gånger. Afgift för skjuts har varit för stadsbo inom staden 1 kr., landsbo inom staden 2 kr., och utom staden 2:50 och 3 kr.

Antalet under året utförda vakter med omväxlande 1 och 2 man vid teater- och andra föreställningar uppgår till 127 och har i ersättning härför uppburits kr. 127:—, som fördelats bland vaktgörande manskapet.

Förutom mindre kompletteringar af brandmateriel, har under året inköpts en strålkastare "Ducellier" å 4,000 normalljus, att användas som belysning å automobil och vid brandstället.

I brandkårens organisation har intet förändrats. Brandkårens kamratförening har till styrelse m. m. för innevarande år utsett följande medlemmar: Ordförande brandman A. R. Berg, v. ordf. och kassör brandman O. B. Berg, sekr. brandman K. A. Ekström, suppleant brandman E. W. Garwé, revisorer brandförmän A. R. Magnusson och brandman K. J. N. Magnusson, programkommitté brandförmän A. R. Magnusson och brandman O. B. Berg och till korresp. sekr. brandman K. A. Ekström. Korresp. sekr. adress är Gröngatan 21.

Föreningens medlemsantal den 1 jan. 7.

Löneförhållandena för underbefäl och manskap vid kåren äro för närvarande följande:

För å brandstationen boende:

Lön från 30 till 60 kr., beklädnadsersättning 10 kr., tvättpengar 3:33 kr. och portionersättning 66 kr., jämte familjebostad (för fyra stycken, de öfriga logementsbostad) med ved och lyse.

För utom brandstationen boende:

Lön från 30 till 60 kr., beklädnadsersättning 10 kr., tvättpengar 2:33, portionersättning 66 kr. och hyresbidrag 25 kr. jämte en half famn ved.

Dessutom erhåller brandförmän 10 kr. i arvode och vice brandförmän 5 kr. i arvode. Uppgifterna afse månad. Fridag vart 3 och 6 dygn hela dygnet och 7 dagars semester under sommaren.

Luleå.

Luleå brandkår har under år 1916 allarmerats 29 gånger, däraf 12 ggr. för eldsvåda eller tillbud till sådan, 11 ggr. för soteld, 4 ggr. för trängrök och 2 ggr. till följd af kontakt.

Allarmeringarna hafva skett 3 ggr. från brandskåp, 23 ggr. genom telefon och 3 ggr. genom bud till brandstationen.

Sammanlagda väglängden som tillryggagåts vid uttryckningar utgör från brandstationen till eldstället och åter 24,45 km.

Af eldsvådorna har ingen varit af den beskaffenhet, att ångsprutan behöft användas.

Af vattenledningsmaterielen ha fem slangledningar från tre brandposter använts en gång och en slangledning från en brandpost 2 gånger.

Vid öfriga tillfällen hafva endast pyttsprutor eller pytsar kommit till användning.

Sammanlagda längden af under året vid eldsvåder använda slangledningar uppgår till 1,030 m.

Ambulansvagnen har under året rekvisiterats 167 gånger och har i skjutsersättningar härför influtit kr. 366:50.

För drätselkammarens räkning har brandkåren under året utfört 67 skjutsar och på rekvisition från polisstationen 20 skjutsar.

Under året utförda teatervakter uppgå till 47 och har i ersättning härför influtit kr. 129:—

*

Vid stadsfullmäktiges sammanträde i december månad 1916 beviljades Luleå stads befattningshafvare i alla grader som åtnjuter års- eller månadslön och varit i tjänst under 1916 och fortfarande kvarstode i stadens tjänst dyrtidstillägg för år 1917 med 300 kronor, att utbetalas på en gång så snart beslutet vunnit laga kraft. Befattningshafvare som åtnjuta förmånen af fri bostad med ved och lyse samt fri kost erhålla i dyrtidstillägg 150 kr. och befattningshafvare som utom sistnämnda förmåner äfven åtnjuta fri beklädnad och fria skatter erhålla i dyrtidstillägg 75 kr.

Dessutom erhåller familjeförsörjare s. k. familjeunderstöd med 7 kr. i månaden för hustru eller hushållerska samt 2 kr. i månaden för hvarje barn under 15 år. Dyrtidstillägg och familjeunderstöd tillsammans får dock ej öfverstiga 500 kr.

Familjeunderstöd skulle äfven utgå till sådana stadens befattningshafvare, som åtnjuta dag- eller timpenning och varit anställda i stadens arbete minst sex månader.

GYNNA SVENSK BRANDKÄRS-TIDNINGS ANNONSÖRER!

Trelleborgs Gummifabriks Aktiebolag tillverkar sug- och spolslangar samt tekniska Gummivaror af alla slag.

Afdelningskontor och nederlag: **SKEPPSBRON 4, GÖTEBORG.**